

Liikennekulttuuria Hanoissa (julkaistu Ilkassa 4.7.2007)

Vietnamiin saavuttuani asuin eteläisen Vietnamin Ho Chi Minh -kaupungissa noin nelisen kuukautta. Asuntoni oli kaupungin keskustassa enkä täten kaivannut omaa kulkuvälinettä. Kaikki palvelut olivat lähellä ja kokemuksia kaipaavana turistina pidin kävelemisestä. Silloin tällöin käytin kaupungin julkista kulkuvälinettä, linja-autoa, joka oli kaikin puolin mukava ja edullinen – yksi matka vain 3000 Vietnamin dongia, joka on alle 0,25 euroa.

Muutettuani Hanoiin löysin edullisen asunnon kaupungin lähiöstä, noin 6 km päästä keskustasta. Pian huomasin, että linja-autolla kulkeminen ei tapahtunutkaan ongelmitta. Aamu- ja iltapäiväruuhkissa matkanteko kesti joskus jopa kokonaisen tunnin. Huolellisen harkinnan jälkeen päätin kokeilla jokaisen vietnamilaisen rakastamaa kulkuvälinettä – vauhtimopoa. Vuokrasin itselleni mopon paikalliselta vietnamilaiselta kuukausiveloituksella.

Ulkomaalainen kypärä päässä

Ystäväni tutustutti minut mopolla ajamiseen taloni nurkilla. ”Ei lainkaan vaikeaa”, ajattelin mielessäni. Seuraavana päivänä lähdin liikenteen sekaan. Aluksi ajelin kylmän rauhallisesti tien sivussa hiljaa pörötellen. Vietnamin isoilla teillä lukuisat näkemäni onnettomuudet pyörivät mielessäni ja ajattelin uuden kypärän ostamista. Paikalliset eivät pidä kypäristä – ”ne ovat kuumia ja rumia” on tyypillinen kommentti. Ystäväni antama kypärä oli kovin kevyt ja heiveröisen näköinen. Kovan iskun seurauksena kypärä varmasti hajoaa palasiksi välittömästi. Vietnamilaiset uskovat kuitenkin, että pienet ja sievät kypärät suojaavat kuolettavilta iskuilta, ”onhan se kypärä, testattu sellainen”. Turvatestatut oikeat kypärät ovat isoja ja painavia – ”ei kiitos” on useimpien vietnamilaisten reaktio. Kun ystäväni näkivät minut mopon selässä reaktio oli usein hilpeä nauru – ”ethän sinä kaupungissa moista kypärää tarvitse, kaupungissa ajetaan hitaasti ja vaaratilanteita kohtaa harvoin”. Eräs tuttavani sanoi, että kypärä on epämukava, sillä sitä pitää aina kantaa mukana varkauden pelossa eikä sitä sovi jättää mopon selkään. Minulla ei koskaan ole ollut ongelmaa kypärän katoamisen kanssa, ehkä tähän on syynä se, että vietnamilaiset eivät todellakaan halua edes varastaa isoa, kauheaa hirvitystä! Mahtaa vietnamilaisia harmittaa hallituksen kaavailema laki kypäräpakosta kaikilla teillä...

Individualistista ajamiskulttuuria

Ensimmäisenä päivänä ajoin mopollani rauhassa ja edessä oli risteys missä minun tuli kääntyä vasemmalle. Luonnollisesti ryhmittäydyin kaistan vasempaan reunaan ja hetken kuluttua kaukaa takaani alkoi kuulua tööttäämistä. Tööttääminen oli niin korvia piinaavaa, että juuri ennen risteystä minun tuli mennä takaisin tien oikeaan laitaan, jotta takaa tuleva auto pääsee rinnalleni. Risteyksessä mopo tuli pysäyttää ja kylmän rauhallisesti lähteä mopolauman läpi suoraan vasemmalle. Mopoilijat väistivät minkä pystyivät ja antoivat tietä. Länsimainen liikenneologiikka, ainakaan mitä tulee ryhmittäytymiseen ajokaistalla, ei pelaa Hanoiin vilkkailla kaduilla.

Mitä tulee vaaratilanteisiin, niitä olen kohdannut jo kaksi kappaletta; bambumopomiehen bambu osui polvilumpioonni jonka johdosta nilkutin kaksi viikkoa ja riisimopomies tuli takaa liian pienestä välistä riisilastinsa kanssa ja pukkasi minut kumoon. Näiden

tilanteiden johdosta päätin opetella paikallisia vähemmän mairittelevia sanontoja, jotta seuraavan kerran pystyn reagoimaan tilanteen vaatimalla tavalla.

Kaikesta huolimatta, moposta on tullut minunkin kaveri. Metroa odotellessa mopo on ykkönen!

Saara Leppänen